

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

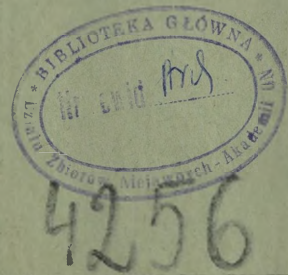
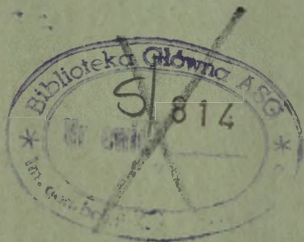
JAWNE

PODSIĄWA
Ustawa z dnia 27 sierpnia 1999 roku
art. 63 ust. 2 (Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

~~.....~~ W
Egz. Nr 67

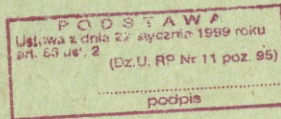
KLASYFIKACJA NAUKI WOJENNEJ
I NAUK WOJSKOWYCH

Opracował zespół oficerów Katedry Strategii ASG WP
pod kierownictwem gen. dyw. Bolesława Chochy

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

JAWNE

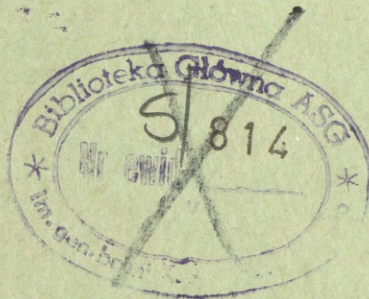

~~Do użytku służbowego~~ ^W

Egz. Nr 67

**KLASYFIKACJA NAUKI WOJENNEJ
I NAUK WOJSKOWYCH**

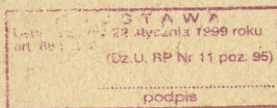
Opracował zespół oficerów Katedry Strategii ASG WP
pod kierownictwem gen. dyw. Bolesława Chochy

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego

JAWNE

~~Do użytku służbowego~~

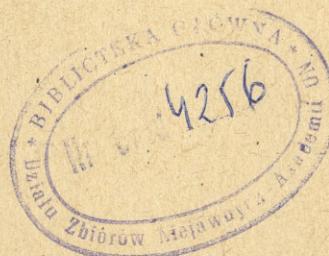

Egz.nr

67

KLASYFIKACJA NAUKI WOJENNEJ I NAUK WOJSKOWYCH

Opracował zespół oficerów Katedry Strategii ASG WP pod
kierownictwem gen. dyw. Bolesława CHOCHY

WARSZAWA

Czerwiec

1975 r.

W opracowaniu udział wzięli:

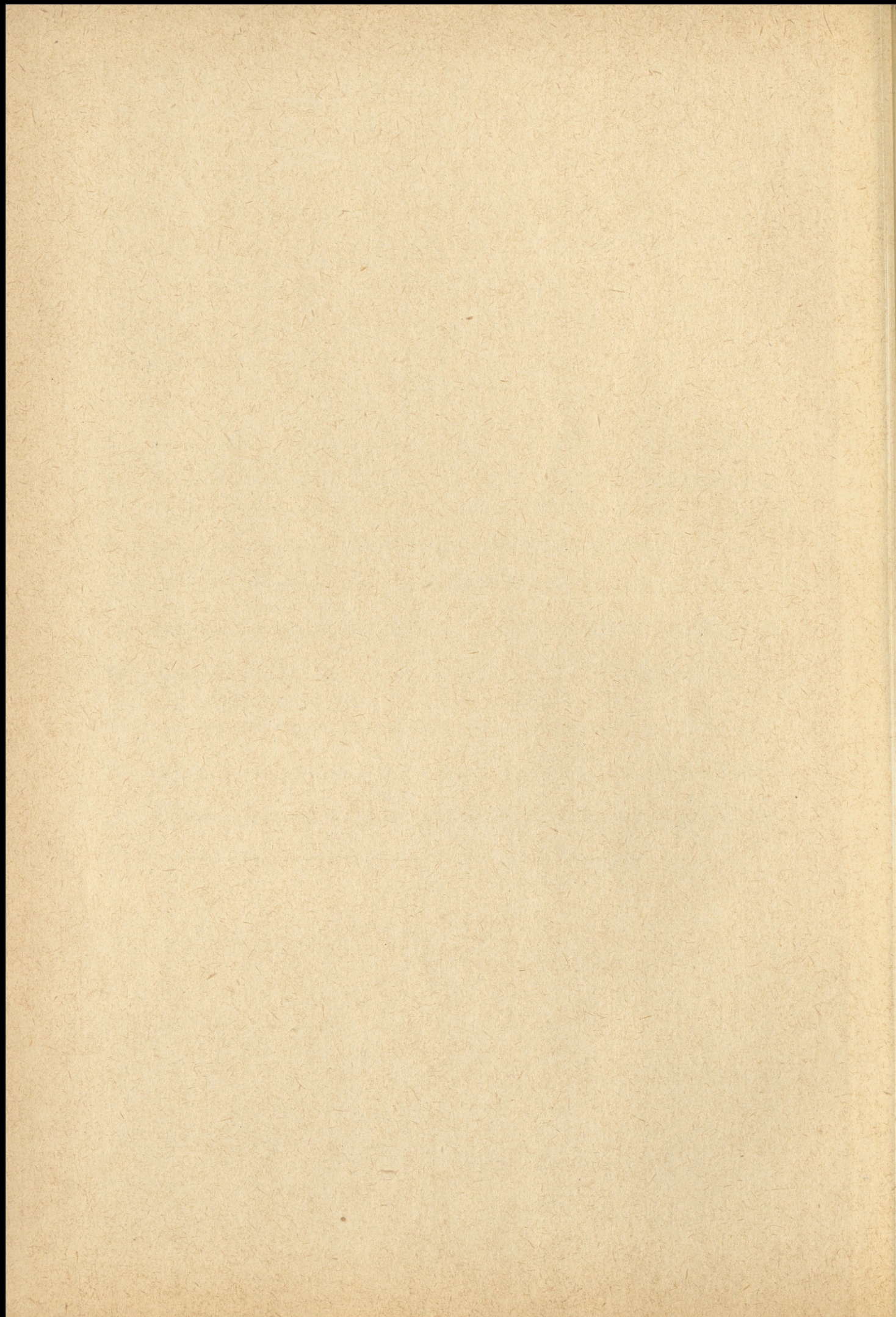
płk dr Ryszard SZWARECKI
gen.bryg.dr hab. Lesław DUDEK
płk prof.dr hab. Julian KACZMAREK
płk prof.dr Andrzej MADEJSKI
płk doc.dr Longin MUCHA
płk doc.dr Mieczysław SIDOR
płk doc.dr Ernest WISNIEWSKI

Redaktor:

mgr Ewa DZIEWICKA

SPIS TRESCI

WSTEP	5
1. ZAŁOŻENIA KLASYFIKACYJNE	9
1.1. Cele klasyfikacji	9
1.2. Podstawowe pojęcia	9
1.3. Koncepcja klasyfikacji	11
2. TABLICA KLASYFIKACYJNA	17
3. ZAKOŃCZENIE	21
PRZYPISY	23
BIBLIOGRAFIA	28
ZAŁĄCZNIK - Schemat klasyfikacji nauki wojennej i nauk wojskowych	29

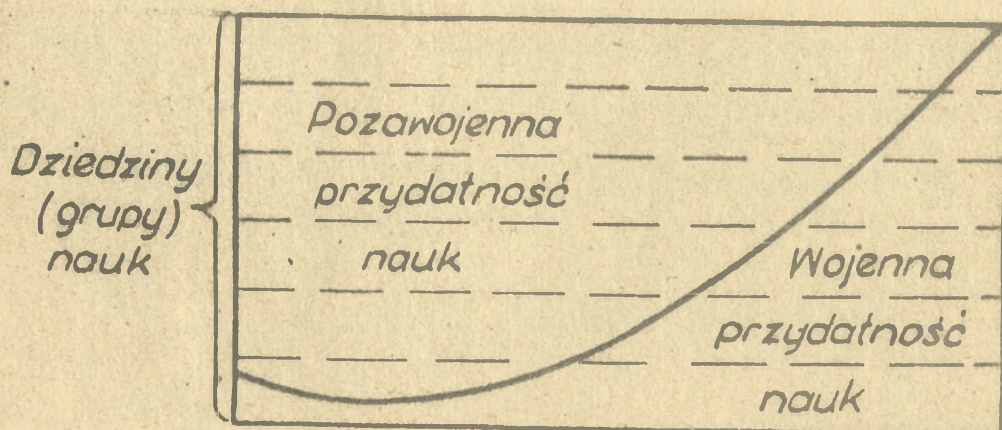
WSTĘP

Niniejsze opracowanie stanowi próbę rozwiązania bardzo złożonego i istotnego dla działalności obronnej państwa problemu klasyfikacji ogółu wiedzy związanej z wojną i wojskiem. Chodzi o taki jej podział, który z jednej strony byłby adekwatny do stanu rzeczywistego, a z drugiej w możliwie maksymalnym stopniu "przystawał" do już istniejących krajowych i międzynarodowych systemów klasyfikacyjnych.

W toku wieloletnich dyskusji i badań przeprowadzonych w naszych siłach zbrojnych zyskały sobie prawo obywatelstwa dwie nazwy: "nauka wojenna" i "nauki wojskowe", z tym, że początkowo przyjmowano je za tożsame i stosowano zamiennie.

W wyniku dalszych prac, a szczególnie badań przeprowadzonych podczas dwóch ostatnich lat przez Akademię Sztabu Generalnego WP z zakresu struktury nauki wojennej stwierdzono jednak, że:

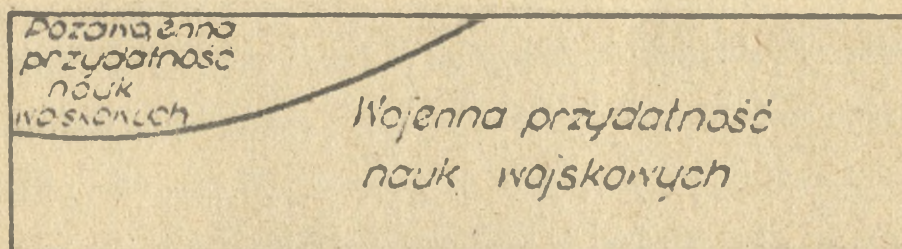
Po pierwsze - wszystkie nauki charakteryzują się walorem określonej przydatności wojennej - patrz rys.1. Przez przydat-

Rys.1. Przydatność wszystkich nauk

ność wojenna rozumiemy tutaj możliwość ich wykorzystania do rozwiązywania problemów bezpośrednio lub pośrednio związanych z osiągnięciem celów wojny, a przede wszystkim walki ideologicznej, dyplomatycznej, ekonomicznej i zbrojnej.

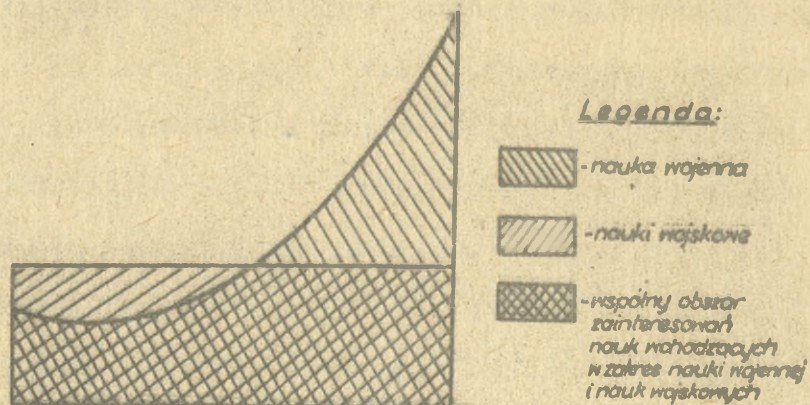
Po drugie - istnieją nauki, które są lub z różnych względów powinny być uprawiane przez wojsko, a które nie mają znaczenia wojennego - patrz rys.2. Są to zatem nauki wchodzące w

Rys.2. Przydatność nauk wojskowych

zakres nauk wojskowych, ale o przydatności pozawojennej. Do takich nauk należy na przykład administracja wojskowa w okresie pokoju.

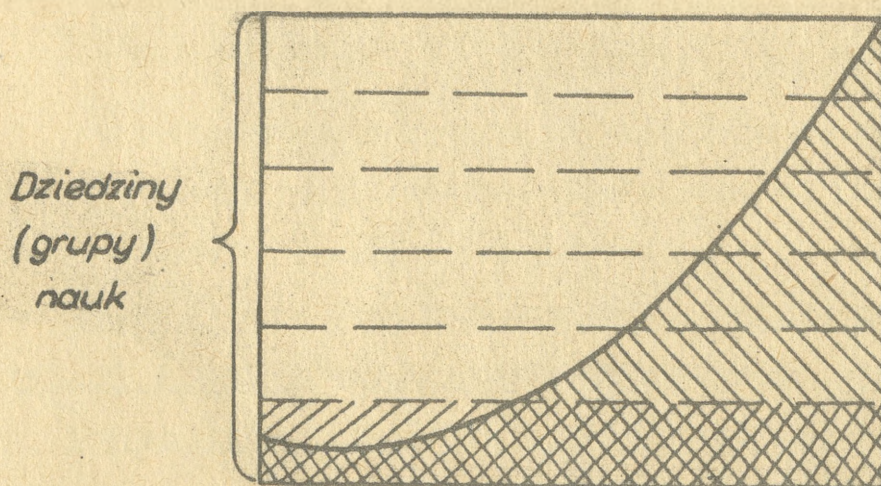
Po trzecie - zarówno w zakres nauki wojennej, jak i nauk wojskowych wchodzi takie nauki, które mają wspólny obszar zainteresowań - patrz rys. 3. Do takich nauk trzeba zaliczyć:

Rys.3. Obszary zainteresowań nauki wojennej i nauk wojskowych

teorię ogólną nauki wojennej, sztukę wojenną, wojskowe nauki społeczne, wojskowe nauki techniczne i wojskowe nauki przyrodnicze.

Zależność między nauką wojenną a naukami wojskowymi na tle wszystkich nauk przedstawia rys.4.

Rys.4. Zależności między nauką wojenną a naukami wojskowymi na tle wszystkich nauk /legenda jak dla rys.3/.

W konsekwencji przeprowadzenia szeregu badań sformułowane zostały następujące pojęcia: "wojenne zastosowania nauk wojskowych", "pozawojenne zastosowania nauk wojskowych" oraz "wojenne zastosowania pozostałych nauk" - patrz zał. nr 1. Dzięki temu - jak się wydaje - możliwe będzie zakończenie długotrwałych sporów o do nazewnictwa i odrębności /lub samodzielności/ naukowej określonych dyscyplin czy specjalności leżących na pograniczu problematyki militarnej i pozamilitarnej. Stąd też tytuł niniejszej pracy: "Klasyfikacja nauki wojennej i nauk wojskowych".

Przyjęta terminologia pojęciowa /patrz przyp. 1 i 2/, założenia klasyfikacyjne oraz nazwy poszczególnych dyscyplin i specjalności podanych w załączonej tablicy klasyfikacyjnej /patrz pkt. 2/ uzgodniliśmy z kierownikami: Wojskowej Akademii Politycznej im. F.Dzierżyńskiego, Wojskowej Akademii Technicznej im. J. Dąbrowskiego, Wyższej Szkoły Marynarki Wojennej im. Obrońców Westerplatte oraz Wojskowej Akademii Medycznej im. gen.dyw. Bolesława Szareckiego.

1. ZAŁOŻENIA KLASYFIKACJI

1.1. Cele klasyfikacji

Za cel ogólny sporządzonej klasyfikacji nauki wojennej i nauk wojskowych uważamy: uzyskanie zestawu nazw /terminów wojskowych/ przydatnych dla teorii i praktyki działalności obronnej państwa, ustalenie zakresów tych nazw oraz określenie związków i zależności między pojęciami przez te nazwy oznaczanymi. Wynikającymi z tak założonego celu ogólnego celami szczegółowymi będą z kolei:

- ustalenie znaczenia i zakresów nazw: "nauka wojenna" i "nauki wojskowe";
- uzyskanie podstaw do modyfikacji przepisów regulujących prawa i obowiązki uczelni wojskowych oraz wojskowych instytutów naukowo-badawczych;
- uzyskanie podstaw do prowadzenia polityki naukowej /patrz przypis 3/.

1.2. Pojęcia podstawowe

Do podstawowych pojęć, na których opieramy zaproponowaną koncepcję klasyfikacji wiedzy o wojnie i wojsku należą pojęcia: "nauka wojenna" i "nauki wojskowe".

Nauka wojenna - to system wiedzy o wojnie, kształtowany, rozwijany i doskonalony w aspekcie skutecznego zapobiegania wojnie oraz przygotowania się do niej i jej prowadzenia. Jest to system grup nauk /dziedzin^x/, dyscyplin i specjalności naukowych

x/ Grupa nauk w Nomenklaturze MNSzWiT odpowiada dziedzinie naukowej w Nomenklaturze RWPG.

badawczych w gestii Ministerstwa Obrony
Narodowej oraz pozostałych resor-
tów i uprawianych dla potrzeb obronności państwa.

Nauki wojskowe - to system wiedzy o działalności sił zbroj-
nych w okresie pokoju i wojny. Jest to grupa nauk /dziedzina/
składająca się z dyscyplin i specjalności naukowych będących
w gestii Ministerstwa Obrony Narodowej i uprawianych dla potrzeb sił zbrojnych.

Nauka wojenna i nauki wojskowe, jako pojęcia dynamiczne, zostały zdefiniowane jedynie w aspekcie prakseologicznym, tzn. z punktu widzenia przydatności praktycznej. Z treści tych definicji wynika, że:

- przedmiotem badań nauki wojennej jest wojna rozważana
w całej swej złożoności, ale wyłącznie z myślą o potrzebie skutecznego jej zapobiegania, przygotowania się do niej i jej przeprowadzenia. Przygotowanie do wojny w warunkach socjalizmu ma na celu nie tylko zwycięskie odparcie ewentualnej agresji, ale także zapewnienie trwałego pokoju. Chodzi więc o szeroko pojętą działalność obronną państwa /patrz przypis 4/;

- przedmiotem badań nauk wojskowych jest działalność sił
zbrojnych w okresie pokoju i wojny,

- desygnaty nazw "nauka wojenna" i "nauki wojskowe" mają zarówno wspólne, jak też różne obszary zainteresowań - /patrz rys.3 i 4/.

Po zdefiniowaniu pojęć: "nauka wojenna" i "nauki wojskowe" oraz określeniu przedmiotów zainteresowań /badań/ tych nauk należałoby ustalić /wyznaczyć/ ich miejsce w już istniejących systemach klasyfikacji nauk.

Ponieważ w naszej interpretacji zakres zainteresowań nauki wojennej przenika do zakresów przedmiotowych szeregu innych grup nauk /dyscyplin/, nie można jej wydzielać jako odrębnej, zamkniętej całości na poziomie grupy nauk. Nauki wojskowe natomiast, tworzące na tym poziomie całość zintegrowaną, powinny w Nomenklaturze MNSzWiT stanowić odrębną, 11 /jedenastą/ grupę nauk, co będzie w pełni zgodne z istniejącą w tym względzie tradycją.

Wydzielenie z całokształtu wiedzy o wojnie i wojsku pojęć i nazw: "nauka wojenna" i "nauki wojskowe" jest w naszych warunkach nie tylko słuszne i prawidłowe jako odzwierciedlające rzeczywistą sytuację, ale również jako zgodne z duchem języka polskiego, który te dwie nazwy wyraźnie wyodrębnia, przypisując im różne treści znaczeniowe^{x/}.

1.3. Koncepcja klasyfikacji /podziału logicznego/

W wyniku dokonania takich czynności badawczych, jak: zdefiniowanie pojęć nauki wojennej i nauk wojskowych, określenie ich przedmiotów badań oraz ustalenie zachodzących między nimi związków i zależności, przyjęliśmy koncepcję logicznego podziału nazw: "nauka wojenna" i "nauki wojskowe", która została ogólnie zobrazowana w załączniku nr 1, a szczegółowo przedstawiona w tablicy klasyfikacyjnej /pkt. 2/.

Według tej koncepcji w skład nauki wojennej jako całości dzielonej wchodzi dwa człony wyróżnione ze względu na odrębność

x/ W języku rosyjskim nazwą "wojennaja nauka" objęty jest ogół wiedzy mieszczącej się w obu używanych przez nas pojęciach.

przedmiotów badawczych /wyodrębnione w tym podziale zakresy nazw podrzędnych symbolizują w załączniku nr 1 linie przerywane/.

W zakres pierwszego członu, nazwanego: "wojenne zastosowania nauk wojskowych", wchodzi zestaw nauk zajmujących się problematyką ściśle militarną, wojskowo-społeczną, wojskowo-techniczną i wojskowo-przyrodniczą.

W zakres członu drugiego, określonego jako: "wojenne zastosowania pozostałych nauk", wchodzi zestaw wszystkich nauk /patrz zał. nr 1/ przydatnych w jakimś stopniu do realizacji przedsięwzięć związanych z prowadzeniem walki ideologicznej, ekonomicznej, dyplomatycznej i zbrojnej.

Nauki wojskowe jako całość dzielona składają się odpowiednio również z dwóch członów wyróżnionych ze względu na odrębność zastosowań /wyodrębnione w tym podziale zakresy nazw podrzędnych symbolizują w załączniku nr 1 linie ciągłe/.

Do pierwszego członu, nazwanego: "pozawojenne zastosowania nauk wojskowych", należy zestaw nauk przydatnych w pokojowej działalności sił zbrojnych /wojska/, a nie mających znaczenia wojennego. Uprawianie takich nauk jest celowe z określonych względów wojskowych.

W skład członu drugiego, określonego jako: "wojenne zastosowania nauk wojskowych", wchodzi zestaw nauk zajmujących się problematyką ściśle militarną, wojskowo-społeczną, wojskowo-techniczną i wojskowo-przyrodniczą. Mamy tutaj do czynienia z naukami wchodzącymi zarówno w zakres nauk wojskowych, jak i nauki wojennej /ten podwójnie wyróżniony podział zakresów nazw podrzędnych symbolizują w załączniku nr 1 linie podwójne, ciągłe i przerywane/.

Odpowiednio więc w zakres członu: pozawojenne zastosowania nauk wojskowych wchodzi wydzielone ze względu na odrębność zastosowań i przedmiotów badawczych następujące dyscypliny i specjalności naukowe o znaczeniu pokojowym, np.:

- administracja wojskowa;
- budownictwo wojskowe;
- wojskowe prawo administracyjne.

W skład członu: wojenne zastosowania nauk wojskowych zaliczymy z kolei wydzielone ze względu na odrębność przedmiotów badawczych i rozważaną problematykę następujące dyscypliny i specjalności:

- teorię ogólną nauki wojennej i sztukę wojenną;
- wojskowe nauki społeczne;
- wojskowe nauki techniczne;
- wojskowe nauki przyrodnicze.

Do członu określonego jako "wojenne zastosowania pozostałych nauk" zostaną natomiast zaliczone: wojenne zastosowania nauk politycznych i prawnych; wojenne zastosowania nauk humanistycznych; wojenne zastosowania nauk ekonomicznych i informatyki; wojenne zastosowania nauk matematyczno-fizycznych; wojenne zastosowania nauk rolniczych i leśnych; wojenne zastosowania nauk medycznych; wojenne zastosowania nauk artystycznych.

Niższe człony podziału na poziomie dyscyplin, specjalności i ewentualnie podspecjalności naukowych przedstawione zostały ogólnie w załączniku nr 1, a szczegółowo w tablicy klasyfikacyjnej /pkt. 2/.

W ten sposób uzyskaliśmy system klasyfikacyjny nauki wojennej i nauk wojskowych, w którym wyróżnione zostały następujące podrzędne człony podziału:

- grupa nauk według Nomenklatury MNSzWiT lub dziedzina naukowa według Nomenklatury RWPG. Na tym poziomie występują u nas nauki wojskowe;

- podgrupa nauk /poddziedzina naukowa/ wydzielona do użytku wewnętrznego Ministerstwa Obrony Narodowej. Na tym poziomie występują u nas: pozawojenne zastosowania nauk wojskowych, wojenne zastosowania nauk wojskowych i wojenne zastosowania pozostałych nauk;

- zestaw dyscyplin naukowych wydzielony do użytku wewnętrznego Ministerstwa Obrony Narodowej. Na tym poziomie występują u nas: teoria ogólna nauki wojennej, sztuka wojenna, wojskowe nauki społeczne, wojskowe nauki techniczne, wojskowe nauki przyrodnicze oraz wojenne zastosowania odpowiednich grup nauk według Nomenklatury MNSzWiT;

- dyscyplina naukowa i specjalność naukowa przedstawione ogólnie w załączniku nr 1 i szczegółowo w tabeli klasyfikacyjnej /pkt. 2/.

Do użytku wewnętrznego Ministerstwa Obrony Narodowej proponujemy również indeks klasyfikacji nauk wojskowych składający się z trzech grup dwucyfrowych, z których:

- pierwsza grupa będzie stanowić 11 /jedenastą/ grupe nauk w Nomenklaturze MNSzWiT /dotychczas w nomenklaturze tej, obejmującej dziesięć grup nauk, nauki wojskowe występują tylko na poziomie dyscypliny naukowej w składzie nauk humanistycznych/;

- druga grupa oznaczona będzie kolejnym numerem dwucyfrowym, przez co na średnim poziomie klasyfikacji zidentyfikuje się z dyscypliną naukową;

- trzecia grupa również otrzyma kolejny numer dwucyfrowy

identyfikujący ją na najniższym poziomie klasyfikacji ze specjalnością naukową.

Wówczas na przykład identyfikowana na poziomie specjalności naukowej taktyka ogólna będzie miała następujący indeks klasyfikacyjny:

111301 taktyka ogólna

Indeks klasyfikacyjny składający się z trzech grup dwucyfrowych może być w razie potrzeby rozbudowywany w prawo przez dopisywanie kolejnych grup dwucyfrowych /systematyka w głąb/.

Poza tym w rubryce 5 tablicy klasyfikacyjnej przedstawione zostały propozycje względem uprawnień do nadawania wojskowych stopni naukowych. Za obowiązującą przyjęta została zasada nadrzędności. Oznacza to, że jeżeli określona instytucja jest uprawniona do nadawania stopni w dziale wyższym, to uprawnienie takie odnosi się również do wszystkich poddziałów danego działu. Np. jeżeli ASG jest między innymi uprawniona do nadawania wojskowych stopni naukowych z zakresu taktyki, to upoważniona jest ona również i do nadawania ich ze wszystkich taktyk szczegółowych. Jednocześnie prawo do nadawania stopni naukowych w zakresie taktyki marynarki wojennej oprócz ASG ma ponadto WSMW, w zakresie zabezpieczenia technicznego wojsk - WAT, a w zakresie zabezpieczenia medycznego wojsk - WAM.

O dynamicznym charakterze nauki wojennej i nauk wojskowych świadczyć może wykryszalizowujący się ostatnio nowy podział sztuki wojennej. W przedstawionym powyżej podziale logicznym sztuki wojennej, jako zestawu dyscyplin naukowych, wyróżniliśmy ze względu na szczebel i zakres rozważań następujące dyscypliny naukowe: teorię ogólną sztuki wojennej, strategię, sztukę operacyjną i taktykę. Poza tym już tradycyjnym podziałem można

równolegle wydzielić w niej ze względu na układ: obiekt kierujący - obiekt kierowany - zestaw przedsięwzięć zabezpieczających, następujące dyscypliny naukowe: teorię użycia sił i środków poszczególnych rodzajów sił zbrojnych oraz obrony terytorium kraju /OTK/ i obrony cywilnej /OC/, teorię zasilania poszczególnych rodzajów sił zbrojnych oraz sił i środków OTK i OC/lub inaczej: teorię tyłów poszczególnych rodzajów sił zbrojnych oraz sił i środków OTK i OC/ i teorię dowodzenia odpowiednimi rodzajami sił zbrojnych oraz siłami i środkami OTK i OC. Wydaje się, że ten podział sztuki wojennej powinien być również wzięty pod uwagę przy ustalaniu kompetencji naukowych poszczególnych instytucji wojskowych^{x/}.

x/ W niniejszym opracowaniu szczegółowego podziału nie podajemy z uwagi na szereg niewiadomych, na jakie natknęliśmy się w toku badań. Jesteśmy zdania, że niezbędne są dalsze prace analityczne.

2. TABLICA KLASYFIKACYJNA

Indeks klasyfikacji	Nazwa			5
	1	2	3	
11	00	00	00	5
			NAUKI WOJSKOWE	
			Wojenne zastosowania nauk wojskowych	
			Teoria ogólna nauki wojennej	
			Metodologia nauki wojennej	
			Teoria wojny	
			Teoria wojennej organizacji państwa	
	01	00	Teoria ogólna wojennej organizacji państwa	ASG, WAP
	11	02	Teoria gotowości obronnej państwa	ASG, WAP
	11	03	Teoria przygotowania obronnego państwa	ASG, WAP
			Teoria kierowania obronnością państwa	
			Teoria organizacji, mobilizacji, uzupełniania sił zbrojnych i obrony cywilnej	
			Sztuka wojenna	ASG
	11	10	Teoria ogólna sztuki wojennej	
	11	11	Strategia	
	11	12	Sztuka operacyjna	
			Sztuka operacyjna wojsk lądowych	
			Sztuka operacyjna wojsk lotniczych	
			Sztuka operacyjna wojsk ODK	
			Sztuka operacyjna marynarki wojennej	WSMW
			Sztuka operacyjna obrony cywilnej	ASG
	11	13	Taktyka	
			Taktyka ogólna	
			Taktyka wojsk zmechanizowanych	
			Taktyka wojsk pancernych	
			Taktyka wojsk raketowych i artylerii	
			Taktyka wojsk obrony przeciwlotniczej	
			Taktyka wojsk desantowych /powietrznych, morskich i innych/	
			Taktyka wojsk łączności	
			Taktyka wojsk chemicznych	

1	2	3	4	5
		09	<u>Taktyka wojsk inżynierskich</u>	
		10	<u>Taktyka wojsk radiotechnicznych</u>	
		11	<u>Taktyka wojsk lotniczych</u>	
		12	<u>Taktyka wojsk OPK</u>	
		13	<u>Taktyka marynarki wojennej</u>	
		14	<u>Taktyka tyłów</u>	WSLW
			<u>Zabezpieczenie techniczne wojsk</u>	
			<u>Zabezpieczenie medyczne wojsk</u>	WAP, WSMW
		15	<u>Taktyka obrony cywilnej</u>	WAM
		16	<u>Taktyka walki partyzanckiej</u>	
		17	<u>Taktyka walki przeciwdywersyjnej</u>	
			<u>Wojskowe nauki społeczne</u>	WAP
	11	00	<u>Teoria i metodyka pracy partyjno-politycznej w wojsku</u>	
		01	<u>Teoretyczne podstawy organizacji i kierowania pracą partyjno-polityczną w wojsku</u>	
		02	<u>Teoria i metodyka działalności aparatu partyjno-politycznego w walce zbrojnej</u>	
		03	<u>Teoria i metodyka działalności propagandowej w wojsku</u>	
		04	<u>Teoria i metodyka propagandy specjalnej</u>	
		05	<u>Teoria i metodyka działalności kulturalno-oświatowej w wojsku</u>	
	11	00	<u>Pedagogika wojskowa</u>	
		01	<u>Historia wychowania wojskowego</u>	
		02	<u>Teoria wychowania wojskowego</u>	
		03	<u>Dydaktyka wojskowa</u>	
	11	00	<u>Psychologia wojskowa</u>	ASG
		01	<u>Psychologiczne podstawy systemu obrony narodowej</u>	
		02	<u>Psychologia osobowości w warunkach służby wojskowej</u>	
		03	<u>Psychologia walki zbrojnej</u>	
		04	<u>Psychologiczne podstawy szkolenia i wychowania</u>	
		05	<u>Psychologia dowodzenia</u>	
	11	00	<u>Socjologia wojska</u>	
		01	<u>Socjologia funkcji armii w społeczeństwie</u>	
		02	<u>Socjologia zawodu wojskowego</u>	
		03	<u>Socjologia dowodzenia</u>	
		04	<u>Socjologia małych grup w wojsku</u>	
		05	<u>Socjologia wychowania wojskowego</u>	
		06	<u>Socjologia wojny</u>	
	11	00	<u>Historia wojskowa</u>	
		01	<u>Powszechna historia wojskowa</u>	
		02	<u>Polska historia wojskowa</u>	

1	2	3	4	5
11	25	00		ASG
11	26	00		
		01		
		02		
		03		
		04		
11	27	00		
		01		
		02		
		03		
11	28	00		
		01		
		02		
		03		
		04		
		05		
		06		
11	29	00		
		01		
		02		
11	30	00		
		00		
11	40	00		
11	41	00		
11	42	00		
11	43	00		
11	44	00		
11	45	00		
11	46	00		
11	47	00		
		00		
		00		
11	60	00		
11	61	00		
11	62	00		
		00		
11	70	00		
11	71	00		
11	72	00		

Historia sztuki wojennej

Prawo wojskowe

Prawne podstawy obrony narodowej

Wojskowe prawo karne

Prawne podstawy funkcjonowania wojskowych organów ochrony prawnej

Międzynarodowe prawo wojenne

Ekonomika obrony /wojennej/

Teoria potencjału obronno-gospodarczego

Teoria mobilizacji gospodarczej

Teoria funkcjonowania systemu gospodarki wojennej

Ekonomika wojskowa

Teoria systemów kierowania gospodarką wojskową

Wojskowa ekonomika zaopatrywania

Wojskowa ekonomika eksploatacji

Wojskowa ekonomika transportu

Wojskowa ekonomika szkolenia

Finanse wojskowe

Metodologia wojskowych nauk społecznych

Ogólnometodologiczne podstawy badań w wojskowych naukach społecznych

Instrumentalna metodologia wojskowych nauk społecznych

Biomedycyna wojskowa

Wojskowe nauki techniczne

Cybernetyka wojskowa

Hydrografia wojskowa

Informatyka wojskowa

Kartografia wojskowa

Meteorologia wojskowa

Nawigacja wojskowa

Teoria uzbrojenia /w aspekcie militarnym, ekonomicznym i technicznym/

Topogeodezja wojskowa

Wojskowe nauki przyrodnicze

Chemia wojskowa /kształtująca się dyscyplina/

Geografia wojenna

Medycyna wojskowa

Pozawojenne zastosowania nauk wojskowych

Administracja wojskowa

Budownictwo wojskowe

Wojskowe prawo administracyjne

Tylko WAM
WAT, WSMW

WAT
ASG
WAM

WAP, ASG
WAT
WAP

1	2	3	4	5
NAUKA WOJENNA				
Wojenne zastosowania nauk wojskowych /podział szczegółowy jak wyżej/ Wojenne zastosowania pozostałych nauk /podział jak w załączniku nr 1/				

- UWAGA: 1. W indeksie nauk wojskowych została przewidziana rezerwa numerów na poziomie dyscyplin naukowych. I tak np. dział dyscyplin naukowych teorii ogólnej nauki wojennej kołoży się na numerze 03, zaś dyscypliny sztuki wojennej zaczy- nają się od numeru 10 itd.
2. Podkreślone dyscypliny /specjalności, podspecjalności/ proponujemy uznać za specjalności, które wpisuje się do dyplomów doktorów habilitowanych.
3. Propozycje uprawnień do nadawania wojskowych stopni naukowych, przedstawione w rubryce 5, dotyczą aktualnego stam. W przyszłości - po przygotowaniu odpowiedniej ilości samodzielnych pracowników - proponujemy uwzględnić wyższe szkoły oficerskie i wojskowe instytuty naukowo-badawcze.

ZAKONCZENIE

Wynikiem przeprowadzonych przez nas badań staraliśmy się nadać taką formę, aby były one pomocne przy kształtowaniu polityki naukowej w wojsku stosownie do aktualnych i perspektywicznych potrzeb obronnych /np. zagospodarowanie "białych pól" w poszczególnych dyscyplinach i specjalnościach naukowych/; przy ustalaniu uprawnień poszczególnych uczelni i instytutów wojskowych w zakresie przyznawania wojskowych stopni naukowych oraz w toku realizacji zabiegów integrujących działalność naukową w skali wojska /jednolity plan, koordynacja badań itp./.

Dążeniem naszym było opracowanie klasyfikacji otwartej, czyli dającej możliwość dowolnego jej rozbudowywania wszerek i w głąb, stosownie do zmian zachodzących w krajowych i międzynarodowych systemach klasyfikacyjnych w wyniku wciąż postępującego procesu integracji i dyferencjacji.

Chcieliśmy również tak zbudować tabelę klasyfikacyjną, aby można ją było uznać za elastyczną, tzn. dającą możliwość maksymalnego jej "dopasowania" do dowolnego poprawnie zbudowanego systemu klasyfikacyjnego lub nomenklatury. Gdy zajdzie tego konieczność, wystarczy tylko zmienić w podanej tabeli podział na dyscypliny, specjalności i podspecjalności naukowe w wojennych i pozawojennych zastosowaniach nauk wojskowych i w wojennych zastosowaniach pozostałych nauk.

Przez wprowadzenie pojęcia wojennych i pozawojennych zastosowań odpowiednich nauk staraliśmy się - jak już o tym była

mowa we wstępie - stworzyć podstawę do rozstrzygnięcia wieloletnich sporów dotyczących nazewnictwa oraz samodzielności naukowej niektórych dyscyplin i specjalności. Chodziło również o to, aby zaprezentowana klasyfikacja umożliwiła ujawnienie i wyjaśnienie wzajemnych związków pomiędzy nauką wojenną, naukami wojskowymi i pozostałymi naukami oraz aby mogła być wykorzystana w wojskowej /a być może także pozawojskowej/ informacji naukowej.

Jako autorzy niniejszej pracy zdajemy sobie w pełni sprawę z tego, że prezentowana klasyfikacja wymaga doskonalenia w toku dalszych badań, kontynuowanych przez wyspecjalizowany zespół pracowników naukowych, a także odpowiednich uzgodnień formalnych. Dotyczy to szczególnie jej rozbudowy w głąb.

ZESPÓŁ OFICERÓW
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO WP

Wydrukowano w 170 egz.

Egz.nr 1-170 B.Gł.OZO

Wyk.: Zespół ofic.Katedry
Strategii ASG WP

Druk: K.L.

Nr 1375/WW

Druk ASG-OXV-6916

Zam. 1257 dn. 11.06.75r.

PRZYPISY

1. Pojęcie klasyfikacji

Zdaniem autorów niniejszej pracy w działalności obronnej państwa ważną rolę odgrywa jednoznaczne rozumienie nazw "nauka wojenna" i "nauki wojskowe" oraz ich zakresów^{x/}. Ponieważ zakresy tych nazw są bardzo szerokie, istotnego znaczenia nabiera ich podział logiczny, tzn. ich klasyfikacja.

Przez pojęcia "klasyfikacja nauki wojennej" i "klasyfikacja nauk wojskowych" będziemy zatem w niniejszej pracy rozumieć podziały logiczne zakresów tych nazw.

"Przeprowadzić podział logiczny zakresu jakiejś nazwy N na zakresy nazw a, b, c, d ... to znaczy stwierdzić, iż każdy desygnat nazwy N jest desygnatem jednej i tylko jednej z nazw a, b, c, d ... Trzeba więc przeprowadzając dział logiczny zakresu pewnej nazwy wskazać dwie lub więcej nazw, których zakresy są podrzędne względem zakresu dzielonego, czyli wskazać mniejsze klasy w obrębie poddanego podziałowi zakresu nazwy"^{xx/}. Tak więc np. dzielimy zakres nazwy "nauka wojenna" wyliczając nazwy, których zakresy stanowią części zakresu tej nazwy, a mianowicie: "wojenne zastosowania nauk wojskowych" i "wojenne zastosowania pozostałych nauk". Te dwie nazwy są bowiem nazwami

x/ Przez pojęcie "zakres nazwy" rozumie się tutaj zbiór wszystkich desygnatów danej nazwy, natomiast przez pojęcie "desygnat" - przedmiot, dla którego dana nazwa jest znakiem.

xx/ Z. ZIEMBINSKI: Logika praktyczna. PWN. Warszawa 1974, s. 264.

podrzednymi w stosunku do nazwy "nauka wojenna", a suma zakresów tych nazw tworzy zakres nazwy "nauka wojenna". Podobnie możemy podzielić zakres nazwy "nauki wojskowe" na zakresy nazw: "wojenne zastosowania nauk wojskowych" i "pozawojenne zastosowania nauk wojskowych".

"Zakres, który zostaje poddany podziałowi nazywamy całością dzieloną, a wyróżnione w podziale zakres/nazw podrzędnych - członami podziału"^{x/}.

W trakcie podziału logicznego należy przestrzegać warunków jego poprawności. "Z samej definicji podziału logicznego wynika, że podział logiczny winien być wyczerpujący i rozłączny. Podział logiczny jest podziałem wyczerpującym, jeśli każdy z desygnatów nazwy, której zakres dzielimy, może być zaliczony do jakiegoś wyróżnionego członu podziału. Podział logiczny jest podziałem rozłącznym, jeśli żaden z desygnatów nazwy, której zakres dzielimy, nie może być zaliczany do dwóch członów podziału na raz"^{xx/}.

Zgodnie z powyższym będziemy rozumieć podstawowe pojęcia przyjęte w niniejszej pracy, a mianowicie: "klasyfikacja nauki wojennej" i "klasyfikacja nauk wojskowych".

2. Założenia klasyfikacyjne

Uwzględniając aktualny stan klasyfikacji nauki wojennej i nauk wojskowych przyjmujemy, że:

a/ Utworzony system klasyfikacyjny powinien być systemem regulującym, co oznacza, że wszystkie przyjęte w nim definicje

x/ Tamże, s.265.

xx/ Z.ZIEMBINSKI: Logika praktyczna. PWN, Warszawa 1974, s.265.

powinny być definicjami regulującymi. Przez pojęcie definicji regulującej rozumiemy taką definicję, która ostatecznie /niekiedy na nowo/ ustala znaczenie określonych wyrazów, przy uwzględnieniu ich znaczeń dotychczasowych.

b/ Klasyfikacja nauki wojennej i nauk wojskowych powinna w możliwie największym stopniu przystawać logicznie do krajowych i międzynarodowych systemów klasyfikacyjnych /patrz przy - pis 5/, bowiem tylko wtedy zapewnione zostaną warunki do owocnej współpracy zainteresowanych środowisk naukowych w skali krajowej i międzynarodowej.

c/ Celem niniejszej klasyfikacji jest ścisłe określenie zakresów problemowych nauki wojennej i nauk wojskowych w warunkach polskich oraz ustalenie wewnętrznych związków i zależności pomiędzy poszczególnymi częściami składowymi wymienionych nauk, a także ich powiązań z innymi naukami. Umożliwi to bowiem racjonalny podział kompetencji pomiędzy Ministerstwo Obrony Narodowej a pozostałe resorty /i wewnątrz tych resortów/ w zakresie kierowania rozwojem poszczególnych dziedzin /grup nauk/, dyscyplin, specjalności i podspecjalności naukowych.

d/ Klasyfikację niniejszą opracowujemy wychodząc z istoty nazw przedmiotów i zjawisk interesujących naukę wojenną i nauki wojskowe, bez sugerowania się dotychczasowym podziałem.

e/ Zachodzi konieczność pozostawienia niektórych członów podziału otwartych, bowiem aktualny stan nauki w ogóle, a nauki wojennej i nauk wojskowych w szczególności nie pozwala na dokonanie podziałów szczegółowych niektórych dyscyplin, specjalności i podspecjalności naukowych. Wymaga to dalszych badań i uzgodnień.

3. "Przez pojęcie "polityki naukowej" rozumie się "zbiór zasad i prowadzoną według nich działalność stymulacyjną, zmierzającą do takiego kształtowania związków między nauką i różnymi przejawami działalności ludzkiej, aby osiągnąć pożądaną ich stan przyszły oraz określone, zamierzone cele w sferach: niematerialnych i materialnych" /J. Skibiński: Polityka naukowa a obronność kraju. "Myśl Wojskowa" 6/73, s.43/.

4. Użyte tu dwa pojęcia "obronność" i "system obronny państwa" rozumiane są zgodnie z opracowaniem zbiorowym Katedry Strategii Akademii Sztabu Generalnego WP pt.: "Nauka wojenna a system obronny państwa /Materiały na sesję naukową/". Wyd. ASG, 1975 r., s.99-100:

"Obronność jest to zdolność państwa do obrony wszystkich jego interesów wszelkimi dostępnymi środkami wszędzie tam, gdzie nastąpi ich zagrożenie".

"System obronny państwa jest to skoordynowany wewnętrznie i jednolicie działający pod kierownictwem władz politycznych i państwowych, zgodnie z przyjętą doktryną, zbiór organizacji, ludzi i urządzeń, spełniających różne funkcje na rzecz obrony kraju".

5. W Ministerstwie Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki wprowadzono w 1974 roku do użytku wewnętrznego "Nomenklaturę specjalności pracowników naukowych". W nomenklaturze tej, będącej systematyką nauk, wyróżnia się trzy poziomy: grupy nauk, dyscypliny naukowe i specjalności naukowe. Na poziomie grup nauk wszystkie nauki podzielone zostały na 10 następujących klas:

0. Nauki prawne i polityczne;
1. Nauki humanistyczne;
2. Nauki ekonomiczne i informatyka;
3. Nauki matematyczno-fizyczne;
4. Nauki chemiczne;
5. Nauki przyrodnicze;
6. Nauki techniczne;

7. Nauki rolnicze i leśne; 8. Nauki medyczne; 9. Nauki artystyczne. Na niższych poziomach podziału wyróżniono odpowiednio po kilka lub kilkanaście dyscyplin lub specjalności naukowych.

W ramach RWPG obowiązuje przyjęta przez kraje członkowskie w 1970 roku "Nomenklatura specjalności naukowych pracowników naukowych krajów członkowskich RWPG". Przewiduje ona cztery poziomy: dziedziny naukowe, dyscypliny naukowe, specjalności naukowe i podspecjalności naukowe. Na poziomie dziedzin naukowych /według Nomenklatury MNSzWiT na poziomie grup nauk/ wszystkie nauki podzielone zostały na 5 następujących klas: 01. Nauki przyrodnicze; 02. Nauki techniczne; 03. Nauki medyczne; 04. Nauki rolnicze; 05. Nauki społeczne. Na niższych poziomach podziału wyróżniono odpowiednio po kilka, kilkanaście lub kilkadziesiąt dyscyplin, specjalności lub podspecjalności naukowych.

Nomenklatura RWPG została opracowana przez specjalistów państw członkowskich na podstawie przyjętych w poszczególnych krajach /często bardzo różniących się między sobą/ nomenklatur specjalności naukowych. Nie ma ona na celu zastąpienia nomenklatur krajowych; wprowadza jedynie wspólną, ogólnie zrozumiałą terminologię.

BIBLIOGRAFIA

1. Nomenklatura specjalności naukowych. Wyd. MNSzWiT, Warszawa 1974.
2. Nomenklatura specjalności naukowych pracowników naukowych krajów członkowskich RWPG. Wyd. KniT, Warszawa 1971.
3. ZESPÓŁ OFICERÓW: Nauka a system obronny państwa /Materiały na sesję naukową/. Wyd. ASG, Warszawa 1975.
4. Z.ZIEMBIŃSKI: Logika praktyczna PWN, Warszawa 1974.

SCHEMAT KLASYFIKACJI NAUKI WOJENNEJ I NAUK WOJSKOWYCH

